

De gemeenteschool van Westkapelle en zijn onderwijzers.

Nota bij de publicatie van deze bijdrage.

Jan Lavaert

Het opzet van de hr. Pierre Decuypere en mevr. Yolande Lammerant was een studie van het gemeentelijk onderwijs in Westkapelle en dit in al zijn facetten.

Om dit te verwezenlijken werd een uitgebreid archiefonderzoek uitgevoerd op alle Verslagen van het Schepencollege, de Gemeenteraad en de Dis van de gemeente Westkapelle. Daarnaast werden ook bronnen in het Algemeen Rijksarchief en Provinciaal archief te Brugge aangeboord. Dit archiefspeurwerk werd vooral uitgevoerd door mevr. Yolande Lammerant. Zij schreef alles op wat in verband stond met het gemeentelijk onderwijs te Westkapelle. Ook werden algemene werken, handelend over de wetgeving, organisatie van het lager onderwijs, programma's en handboeken enz. geraadpleegd.

Van dit uitgebreide opzet is tot nu toe alleen een deel afgewerkt in handschrift. De indeling is als volgt :

- Inleiding
- Eerste hoofdstuk : Het schoolgebouw.
 - A. Oud schoolgebouw in de Dorpsstraat (Nu Dorpsstraat nr. 93-95)
 - B. Nieuwe schoolgebouwen in de Knokkestraat. (Nu Dorpsstraat 60-62).
- Tweede hoofdstuk : Onderwijzers in de gemeenteschool.

Dit afgewerkte en getypte gedeelte van 22 blz. besluit met een uitgebreid notenapparaat. Ik heb alles met de scanner bewerkt, in de computer ingevoerd en gecorrigeerd. Daarin worden kort een aantal hoofd- en onderwijzers behandeld.

Daar er echter veel meer benoemingen dan de vermelde zijn geweest, hebben wij een complete lijst, waarschijnlijk opgemaakt door mevr. Yolande Lammerant, bij het reeds in handschrift bestaande artikel mede in de PC ingevoerd en ter publicatie aangeboden.

In de overhandigde stukken stak ook een groen ringmapje, aangelegd door mevr. Yolande Lammerant. Het bevat biografische gegevens over alle onderwijzers, genomen uit de bevolkingstelling (ca 1814) en de bevolkingsregisters van Westkapelle (vanaf 1846-1856 tot 1947-1960) met een geboorten en een overlijdensakte uit de microfilms van het R.A.B. te Brugge (R.A.B. Westkapelle 1386/49 en 50). We vonden deze gegevens zo belangrijk dat wij ze integraal overnemen in een aparte bijlage, hoewel ze oorspronkelijk wel zullen bedoeld geweest zijn om te verwerken in de tekst of in het bijgaande notenapparaat.

In een van de mappen steekt er ook een bundeltje met documenten van meester Paul Ketele over zijn militaire dienst aan het ijsfront en zijn onderwijstaak aan de school opgericht door koningin Elisabeth achter het front. Ook een doodsprentje en een mooie foto. Deze bladzijden geven de figuur van meester Paul Ketele een menselijk en uitgesproken Vlaams gezicht. Daar deze

documenten afkomstig zijn van meester Paul Ketele zelf of van zijn nabije familie vinden wij het waardevol om ze op te nemen in het geheel van deze publicatie.

Het gehele archief van mr. Pierre Decuypere en mevr Yolande Lammerant over het gemeentelijk onderwijs beslaat 2 classeurs en 7 mappen formaat folio. Het geheel geeft ons een vermoeden van het reuzenwerk dat hier werd aangevat maar door ziekte en overlijden van mr. Decuypere niet kon voltooid worden. Er waren zeker nog hoofdstukken voorzien over het gratis onderwijs aan de arme kinderen en over de school van de volwassenen. Wellicht ook een hoofdstuk over de verhouding met het vrij onderwijs (de zustersschool), het al of niet gemengd houden van de gemeenteschool, de onderwijsprogramma's en schoolboeken, enz...

Moge deze gedeeltelijke publicatie een eerbetoon zijn aan het werk van de overledene en aan mevr. Lammerant en een uitnodiging voor mensen met geschied- en heemkundige interesse om dit belangrijk aspect van de Westkapelse samenleving verder aan het licht te brengen.

Naast dit onderwijsarchief werd mij ook overhandigd:

- Een dossier over de emigratie van inwoners van Westkapelle naar Amerika en Canada. Dit zijn kopieën uit het lijvig dossier over Emigratie naar Amerika, Argentinië en Canada in Heist, Knokke, Ramskapelle en Westkapelle. Met weergave van de gegevens van commissaris Venesoën uit het archief van het ministerie van Buitenlandse zaken te Brussel en gegevens uit de bevolkingsregisters.
- Elf folio Mappen over de burgemeester Philip Tavernier van Knokke (1816-1895).

De eindredacteur Jan Lavaert heeft dit archief in voorlopige bewaring gekregen op woensdag 14 september 2005. Met hartelijke dank aan mevr. Yolande Lammerant.

Tenslotte nog twee bemerkingen van de eindredacteur. (4.01.2007).

1°. In een gesprek met mev. Yolande Lammerant (2006), bracht zij ter sprake dat zij het niet helemaal eens was met haar man over een bepaald aspect van deze studie. Zij kon echter niet meer duidelijk formuleren waarover het juist ging. Ik vermoed dat het ging over de verschuiving van de locatie vanuit de oude school in de Dorpsstraat naast het oude gemeentehuis naar de nieuwe locatie en schoolhuis in de Dorpsstraat nr. 60-62. Deze verschuiving gebeurde niet ineens. Een hele tijd na ingebruikname van de nieuwe school werd er ook nog les gegeven in de oude school. Ik zeg dit op basis van een mondeling getuigenis maar ook onder voorbehoud van verder onderzoek.

2°. Het curriculum vitae van de Heer Louis Thiel werd mij bezorgd door Mev. Jenny Desnyder echtgenote van wijlen dhr. Louis Thiel waarvoor hartelijk dank. Het werd ingeschoven in het hoofdstuk : Westkapelse onderwijzers nr. 14. Louis Thiel.